

Aan: Pensioenkamer
t.a.v. de heren Jan Seton, Roelf van der Ploeg, Arno Lammeretz en Bart Schnoor
Via email r.dircke@caop.nl

Van: Verenigingen van Gepensioneerden
te weten: NBP, FOG-ABP, KVEO

26 maart 2024
Kenmerk 2024.638

Betreft: Schriftelijke inbreng bevindingen concept transitieplan door Verenigingen van Gepensioneerden

Als Verenigingen van Gepensioneerden (VGn) zijn wij in het kader van de uitoefening van het in de Pensioenwet geborgde hoorrecht uitgenodigd voor de door u georganiseerde hoorzittingen op 27 en 28 maart aanstaande.

Naar aanleiding van onze brief d.d. 22 maart jl. en uw e-mail reactie hierop van vanmiddag 15:51 uur, treft u onderstaand schriftelijk onze inbreng in de vorm van 'bevindingen' (pagina 2 en verder) aan, ter bespreking op deze hoorzittingen. Dit betreft, zoals door u aangegeven, nog geen oordeel over het concept transitieplan, dat komt later.

We stellen overigens vast dat we van mening (blijven) verschillen over wat een zorgvuldige procedure in lijn met letter en geest van de wet is en behouden ons dan ook wat dat betreft alle rechten voor.

Deze inbreng is mede tot stand gekomen o.b.v. de eerder op 12 maart jl. gestelde vragen m.b.t. de Technische Briefing (zie bijlage A), waar geen antwoord op is ontvangen en die in de Briefing grotendeels ook onbeantwoord zijn gebleven.

Op de eerder op 5 maart jl. aan u gestuurde 'Aanbiedingsbrief hoorrecht' en de 'Kennisgeving beoordelingskader' (zie bijlage B) hebben wij eveneens geen antwoord mogen ontvangen. Wij hebben de bijlagen A en B opnieuw toegevoegd aan deze notitie omdat die een substantiële onderbouwing en onlosmakelijk onderdeel zijn van onze inbreng.

Hoogachtend,

Drs. Ronald C. van der Maaten (NBP), Koen de Maat (FOG ABP), en P. H. T. J. M. Dohmen (KVEO)

allen aangesloten bij de Koepel Gepensioneerden
John Kerstens, Voorzitter Koepel Gepensioneerden

Bevindingen

Onze eerste bevindingen t.a.v. het nu voorliggende concept transitieplan zijn:

- Het plan lijkt niet te voldoen en is niet getoetst aan de door de Pensioenkamer zelf geformuleerde doelstelling van een koopkrachtig en stabiel pensioen; er wordt alleen een vergelijking met het oude stelsel gemaakt.
- De conclusie van de Pensioenkamer dat er sprake is van een evenwichtige transitie, kunnen wij niet onderschrijven. De argumentatie en gemaakte afwegingen, als ook overwogen alternatieven, ontbreken of zijn ons onduidelijk.
- We ontvangen graag een gedegen, van argumenten en berekeningen voorziene schriftelijke reactie voor het vervolgoverleg. We vragen ons af of de door u daarvoor genoemde termijn van een à twee dagen voldoende is.

Hieronder lichten wij onze bevindingen samenvattend nader toe:

1. Koopkrachtig pensioen

- a) Wij kunnen aan de hand van het voorliggend plan niet vaststellen of de door sociale partners geformuleerde doelstelling van *'een koopkrachtig pensioen dat ook na ingang de inflatie kan volgen'* ook naar verwachting daadwerkelijk kan worden gerealiseerd.
- b) Nergens in het plan wordt er getoetst of er sprake is van een koopkrachtig pensioen, waaronder een pensioen verstaan wordt dat gemiddeld naar verwachting de consumentenprijsindex (CPI) kan volgen.
- c) Voor zover dat is vast te stellen o.b.v. het plan, lijkt het erop dat dat er onvoldoende sprake zal zijn van een naar verwachting (geen garantie) koopkrachtig pensioen.

2. Stabiel pensioen

- a) Het plan biedt onvoldoende inzicht in de jaarlijks te verwachten of door gepensioneerden te accepteren volatiliteit van het ingegaan pensioen.
- b) Onduidelijk blijft in het plan hoe de volatiliteit aansluit op de risicohouding of gemeten risicopreferentie.

3. Evenwichtigheid

- a) Aan de door sociale partners gedefinieerde doelstelling "gelijke verandering in pensioenvooruitzicht" (o.b.v. een 5% bandbreedte) wordt volgens ons bij lange na niet voldaan. Er ontstaan bij de vergelijking van pensioenuitkomsten t.o.v. het oude stelsel verschillen van vele tientallen procenten in pensioenuitkomsten tussen de verschillende leeftijdsgroepen. Dat kwalificeren wij als ernstig onevenwichtig. Ook AFM heeft voor dit ongewenste effect aandacht gevraagd¹. Hieraan wordt volstrekt voorbijgegaan in het transitieplan.
- b) Het hanteren van een spreidingsperiode van 10 jaar in de standaardmethode/regel is een ernstige vorm van leeftijdsdiscriminatie en is daarom onevenwichtig (zie notitie 'kennisgeving beoordelingskader').
- c) Het in de transitie voorrang geven van compensatie (CDSS) ten laste van het vermogen boven het eerst toekennen van achterstallige indexatie, achten wij niet evenwichtig en in strijd met de intentie en bepalingen van de Pensioenwet (Art. 129b).
- d) Door de post CDSS, die de contante waarde van toekomstige premies voor de compensatie betreft, volledig of gedeeltelijk ten laste van het gemeenschappelijk (eigen) vermogen van het fonds te brengen, betalen actieve werknemers, slapers én gepensioneerden in feite de toekomstige premielast van de werkgever (70%) uit het eigen opgebouwde pensioenvermogen, terwijl dit deel van het vermogen bestemd was en zou moeten zijn om toekomstige indexaties voor alle deelnemers en gepensioneerden uit te financieren.

Hieronder lichten wij bovengenoemde punten nader toe, inclusief de gevraagde acties. Voor een volledige lijst van aandachtspunten verwijzen wij naar onze notitie 'inzicht beoordelingskader'.

¹ <https://www.dnb.nl/media/rbwdeanp/20231220-verslag-platform-pensioentransitie-20-december-2023.pdf> (slide 12)

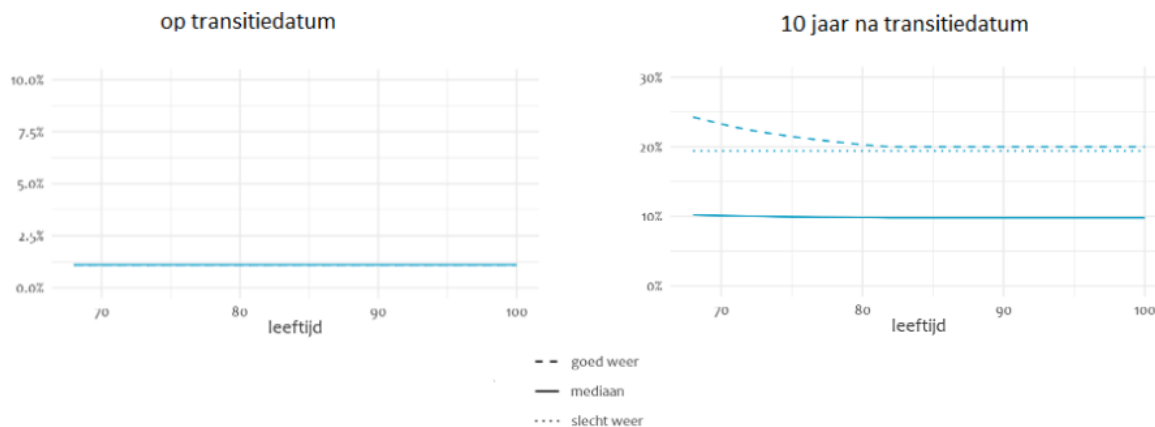
Eerste bevindingen over het door sociale partners (SP) opgestelde concept transitieplan (CTP)

Verenigingen van Gepensioneerden (VGn) brengen op de hoorzittingen op 27 en 28 maart 2024 met de Pensioenkamer ABP, behoudens eigen punten van iedere vereniging, de volgende eerste algemene bevindingen in:

Eerste algemene bevindingen	Gevraagde actie
<p><u>1. Koopkrachtig pensioen</u> SP formuleren een koopkrachtig pensioen als doelstelling: <i>"We hebben als doel dat ingegane pensioenen gemiddeld, gemeten over een langere termijn, mee kunnen groeien met de verwachte inflatie."</i></p> <p>Of die doelstelling kan worden behaald, blijkt niet uit het CTP dat slechts pensioenuitkomsten <u>t.o.v. het huidig stelsel</u> voor gepensioneerden vergelijkt (zie bijlage 1)</p>	<p>Toets of en in hoeverre, een ingegaan pensioen jaarlijks naar verwachting gemiddeld koopkrachtig is, en daarmee de CPI-index kan volgen, in de 20 jaar na transitie of pensionering.</p> <p>Indien in een mediaan pensioenscenario onvoldoende de CPI kan worden gevolgd: pas CTP zodanig aan dat dit wél kan.</p>
<p><u>2. Stabiel Pensioen</u> SP stellen een stabiel ingegaan pensioen als uitgangspunt: <i>"Ons uitgangspunt is dat het risico op schommelingen van ingegane ouderdomspensioenen wordt verminderd door het toewijzen van beschermingsrendement, het spreiden van schokken en het gebruik van de solidariteitsreserve. Dit moet leiden tot een evenwichtige combinatie tussen een zo stabiel mogelijk pensioen en het meegroeien met de inflatie."</i></p>	<p>Geef met een 95% zekerheidskans aan wat de maximale jaarlijkse procentuele daling van een ingegaan pensioen naar verwachting is², en pas zo nodig reserve-mutatie-regels zo aan, dat die uitkomst aansluit op de risicohouding van gepensioneerden.</p> <p>Pas reserve-mutatierregels zo aan dat de gelijke verhoging van uitkeringen zoveel als mogelijk pas houden met de inflatie.</p>
<p><u>3. Evenwichtigheid</u> SP nemen, gezien de beperkte verandering in netto profijt, een <i>"gelijke verandering in pensioenvooruitzicht"</i> (o.b.v. een 5% bandbreedte) als beoordelingscriterium voor evenwichtigheid.</p> <p>De veranderingsuitkomsten in het CTP (zie bijlage 2) lijken echter in het geheel niet aan het gestelde criterium te voldoen. Jongeren gaan er in een mediaan scenario vele tientallen procenten meer op vooruit dan ouderen/gepensioneerden.</p> <p>Evenwichtigheid volgens definitie van SP zou inhouden dat (mediaan bezien) de premie verlaagd kan worden en dat de zo beschikbare premieruimte voor compensatie (CDSS) zou kunnen worden ingezet.</p> <p>Het hanteren van een spreidingsperiode van 10 jaar in de standaardmethode/regel is een vorm van leeftijdsdiscriminatie en is daarom onevenwichtig (zie notitie beoordelingskader).</p> <p>Het in de transitie voorrang geven van compensatie (CDSS) ten laste van het vermogen boven het eerst toekennen van achterstallige indexatie, achten wij niet evenwichtig en in strijd met de intentie en bepalingen van de Pensioenwet (Art. 129b). (zie notitie beoordelingskader)</p>	<p>Verdeel het vermogen in de transitie zodanig dat binnen de bandbreedte van 5%, alle generaties/leeftijden uitzicht krijgen op een gelijke verandering in koopkrachtig pensioen, en dat ook koopkrachtig (op CPI-basis) kunnen houden in de jaren na ingang pensioen.</p> <p>Hanteer geen spreidingsperiode bij toepassing van de standaardregel.</p> <p>Geef in de transitie voorrang aan het zo veel als mogelijk inhalen van achterstallige indexatie.</p> <p>Geef pas ruimte voor compensatie (CDSS) ten laste van het vermogen als eerst de achterstallige indexatie in het vermogen is gecompenseerd en er sprake is van een stabiel koopkrachtig pensioen (op CPI-basis) na ingang pensioen.</p>

² N.B. deze kansdefinitie geeft gepensioneerden meer inzicht in het jaarlijks risico, dan de in het CTP genoemde kans : "De kans dat de uitkering van een gepensioneerde verlaagd wordt gedurende een periode van 5 jaar en de omvang ingeval sprake is van een verlaging."

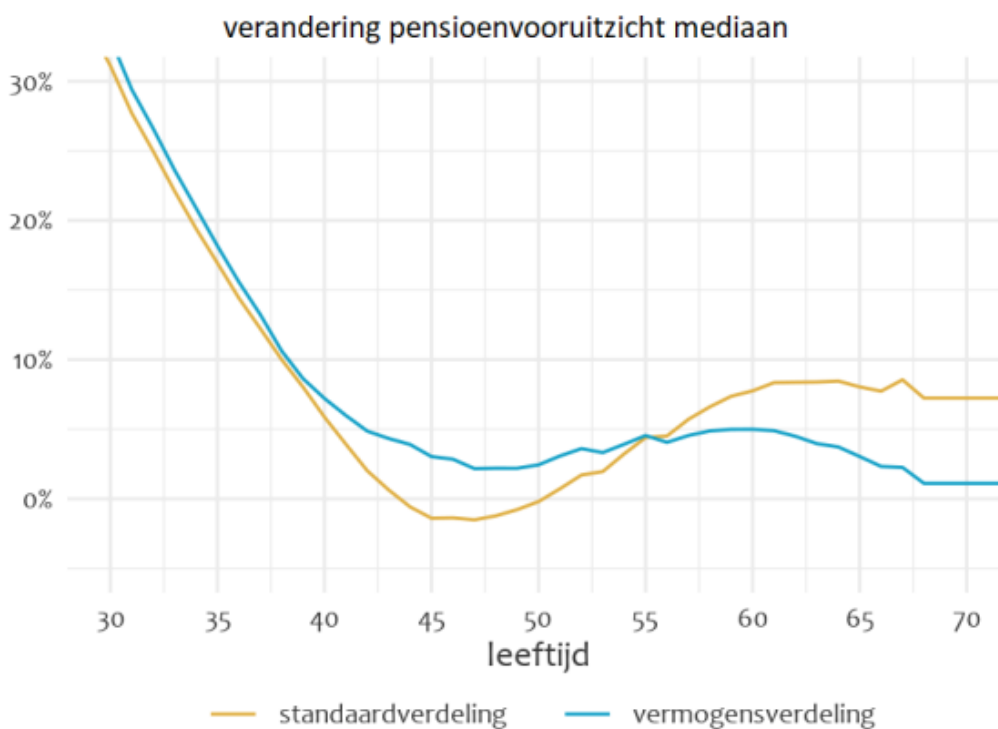
Bijlage 1 Figuur 7 op blz. 26 CTP

Figuur 7. Verandering in pensioenvooruitzicht voor gepensioneerde modelmaatmensen

Uit dit overzicht kan niet geconcludeerd worden of er naar verwachting (mediaan) sprake is van een CPI-Koopkrachtig pensioen na pensioendatum.

Bijlage 2 Figuur 11 op blz. 30 CTP

Figuur 11. Verandering in pensioenvooruitzicht (mediaan) bij gekozen vermogensverdeling en wettelijke basissituatie voor modelmaatmensen met volledig dienstverband